

Sygn. akt II UK 145/07

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku J. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2007 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 lipca 2006 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 6 lipca 2006 r. oddalił apelację J. P. od wyroku Sądu Okręgowego w T. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 7 maja 2004 r., odmawiającej mu prawa do dalszej renty rodzinnej, dlatego że 25 lat ukończył 9 kwietnia 2004 r. nie będąc na ostatnim roku studiów.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia ustalono, że „podstawą wydania przez ZUS decyzji było przedłożone przez wnioskodawcę zaświadczenie z 4.10.2003 r., iż jest studentem I roku (I semestru) Magisterskich Studiów Uzupełniających w roku akademickim 2003/2004 Wyższej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w G. Z zaświadczenia wynika nadto, że okres studiów przewidzianych w programie trwa dwa lata, zaś termin obrony pracy magisterskiej jest przewidziany do końca maja

2005 r. (zaświadczenie k. 38 akt). W piśmie z 11.01.2005 r. Uczelnia wyjaśniła, że Magisterskie Studia Uzupełniające trwają trzy semestry i studia J. P. kończą się w lutym 2005 r. (k. 30 a.s.). Z planu Magisterskich Studiów Uzupełniających w Wyższej Szkole Turystki i Hotelarstwa wynika, że w II semestrze wnioskodawca powinien zdać 3 egzaminy oraz uzyskać 5 zaliczeń (k. 31 a.s. ZUS)”.

Warunkiem przedłużenia prawa do renty do zakończenia ostatniego roku studiów jest osiągnięcie 25 lat na tym roku (art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Wnioskodawca, pomimo stanowiska apelacji nie uprawdopodobnił w żaden sposób, by do 9 kwietnia 2004 r. uzyskał powyższe zaliczenia i zdał egzaminy, dla uznania, że w chwili osiągnięcia 25 lata życia został studentem ostatniego -do daty zdania egzaminu magisterskiego- roku studiów.

Skargę kasacyjną wnioskodawca oparł tylko na podstawie procesowej i zarzucił naruszenie art. 232 i 233 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie oraz przez niewyjaśnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów i okoliczności, a także przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Jako podstawę uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano „oczywiste naruszenie zaskarżonym wyrokiem prawa”, jak potrzebę wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego: „czy w sytuacji, gdy organ rentowy wydając decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty rodzinnej z uwagi na ukończenie przez uprawnionego 25 lat życia nie wykazał w sposób prawidłowy i przekonujący, że w chwili ukończenia 25 roku życia uprawniony nie był na ostatnim roku studiów, rozstrzygający sprawę wskutek złożonego przez uprawnionego odwołania Sąd powinien przeprowadzić na tę okoliczność z urzędu odpowiednie dowody nie wskazane przez strony, czy też dopuszczalne jest w takiej sytuacji oddalenie odwołania uprawnionego z tego tylko powodu, że to on nie przeprowadził odpowiednich dowodów; czy przerzucanie ciężaru przeprowadzenia dowodu z organu rentowego na uprawnionego jest w takiej sytuacji dopuszczalne”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bądź o zmianę i uchylenie decyzji wstrzymującej rentę.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zasadniczo skarga powinna podlegać odrzuceniu, a to z braku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uzasadnienia tego nie może zastąpić uzasadnienie podstaw skargi, jako że są to odrębne elementy skargi (art. 398⁴ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c.). Chodzi więc o odrębne, jurydyczne, powiązane z wskazywanymi przesłankami przedsądu ich uzasadnienie. Brak takiego uzasadnienia stanowi wadę konstrukcyjną nieusuwalną skutkującą odrzuceniem skargi na podstawie (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), co orzecznictwo w pełni potwierdza.

Jednakże nawet próba odejścia od tego reżimu i przyjęcie, że wymagane uzasadnienie może wynikać z samego wniosku nie prowadzi do stwierdzenia przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Redakcja wniosku nie jest tu precyzyjna, gdyż ustawa stanowi, że skarga podlega przyjęciu, gdy jest „oczywiście uzasadniona” (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) a nie gdy zachodzi „oczywiste naruszenie zaskarżonym wyrokiem prawa”. Skarżący w ogóle nie uzasadnia tej oczywistości. Podstawy skargi nie oparto na naruszeniu prawa materialnego, natomiast podstawa procesowa pozostaje w kolizji z ustawą (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Oslabia to tym samym przedstawiane zagadnienie prawne, które nie jest kwestią prawną i to istotną, gdyż metodycznie nie odwołuje się do przepisów prawa i do orzecznictwa, lecz do stosowania reguł dowodowych w konkretnej sprawie. Te zaś określa procedura. Skarżący w ogóle nie rozwinął kwestii, w której nie mógłby też zaprzeczyć podstawowym regułom dowodowym, jak przede wszystkim tym, że to na twierdzącym spoczywa ciężar dowodu. Powszechne zasady (reguły) dowodowe obowiązują również na gruncie spraw z ubezpieczenia społecznego, tu w szczególności, że to zainteresowany świadczeniem ma każdorazowo udowodnić fakty uzasadniające prawo. Inaczej mówiąc również tu działają zasady dowodzenia faktów i kontradylkoryjności sporu. Dla poruszonej w zagadnieniu kwestii ważne jest zwrócenie uwagi, że brak jest podstaw procesowych do twierdzenia, że sąd ubezpieczeń społecznych w sprawie o rentę rodzinną ma działać z urzędu. Zwłaszcza gdy tak jak w tej sprawie, wbrew skarżącemu, podstawowe ustalenia oparte były na zaświadczeniach uczelni (j.w.). Postępowanie dowodowe ma miejsce również w drugiej instancji (art. 382 k.p.c.) i zasadnicze, znaczące dla sprawy fakty nie były sporne. Jeżeli więc miałyby zajść szczególna sytuacja, czyli,

że już przed datą urodzin (9 kwietnia 2004 r.) wnioskodawca miałby uzyskać zaliczenia i zdać egzaminy pozwalające na uznanie, że stał się studentem ostatniego roku studiów, to ostatecznie rozstrzygnięcie to mogło być oparte na braku przeprowadzenia właściwego dowodu przeciwko podstawowym ustaleniom w sprawie.

Prócz więc wskazanych wad konstrukcyjnych i redakcyjnych wniosku, jego treść nie pozwalała stwierdzić przesłanki przedsądu uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji na mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.